

Tradycyjne sady Materiały edukacyjne

Ciekawe praktyki

1	Certyfikat dla sadowników (Anglia)	2
2	Poznać piękno sadów (Węgry)	5
3	Warsztaty koszenia kosą (Anglia)	7
4	Europejski Dzień Sadów tradycyjnych (Europa)	9
5	Kurs szczepienia drzew (Niemcy)	11
6	Identyfikacja odmian (Niemcy)	13
7	Dzień Jabłka (Anglia)	14
8	Konkurs szkolny Tradycyjny Sad (Polska)	16
9	Projekt Kosztela (Polska)	18
10	Sieć współpracy małych tłoczni soków (Niemcy)	20
11	Mobilna tłocznia soków (Niemcy)	22
12	Lokalny produkt tradycyjny (Włochy)	24
13	Renesans historycznej odmiany (Włochy)	26
14	Jesienny festiwal owoców (Węgry)	28
15	Trust Juice (Anglia)	29
16	Natural Orchard Pledge (Anglia)	31
17	Święto wymiany zrazów (Anglia)	33
18	Sieć Współpracy Sadów tradycyjnych (Anglia)	35

Ten utwór jest objęty licencją [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Publikacja została zrealizowana przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska oraz Narodowa Agencja Programu Erasmus+ nie ponoszą odpowiedzialności za jej zawartość merytoryczną.

1 Certyfikat dla sadowników

Akredytowany kurs dla sadowników i wolontariuszy

Wprowadzenie

Kurs certyfikujący trzeci poziom kompetencji sadowniczych został opracowany w latach 2016-2017 przy wsparciu Crossfields Institute z wykorzystaniem funduszy Heritage Lottery. Kursy certyfikujące poziom 5 i 6 zostały sfinansowane przez Agencję Europejskiego Funduszu Społecznego i są dostępne bezpłatnie dla osób nieaktywnych zawodowo i bezrobotnych. Obecnie opracowywana jest internetowa wersja kursu.

Miejsce: Wielka Brytania

Kontakt: Jo Homan, The Orchard Project jo@theorchardproject.org.uk

Czas: 1 lub 2 dwunastodniowe kursy rocznie dla 16 uczniów

Cel nauczania

Certyfikat kompetencji sadowniczych poziom 3. ma na celu:

- Przygotowanie uczniów do przejścia na wyższy poziom
- Przygotowanie uczniów do podjęcia pracy
- Rozwój osobisty uczniów i zaangażowanie ich w proces uczenia się

Kurs da uczniom wiedzę na temat:

- zarządzania sadami wspólnotowymi z punktu widzenia ochrony bioróżnorodności
- pielęgnacji drzew w sadach tradycyjnych
- sadzenia, ciecicia, szczepienia, nawożenia
- identyfikacji gatunków i odmian, terminologii botanicznej
- walorów historycznych, społecznych i ekonomicznych tradycyjnych sadów
- planowania sadów wspólnotowych

Publiczne tereny zielone, szczególnie w miastach, na których założone będą sady mogą stać się siedliskami dzikiej przyrody, ostojami bioróżnorodności, miejscem spotkań, odpoczynku i wspólnej pracy dla lokalnych społeczności.

Takie sady wspólnotowe mogą być ciekawą lekcją edukacji przyrodniczej, praktycznej edukacji o tym, jak ważna jest ochrona i zachowanie bioróżnorodności, jak konieczna jest zmiana zachowań konsumenckich, jaki wpływ na środowisko (negatywny i pozytywny) mają podejmowane przez ludzi decyzje.

A dodatkowo takie sady mogą stać się źródłem zdrowej żywności - owoców i przetworów z tych owoców.

Program

Kurs przeznaczony jest dla osób zainteresowanych pielęgnowaniem nowych tradycyjnych sadów i starych sadów. Otrzymają one wiedzę na temat prowadzenia sadów; zdobyte umiejętności pozwolą na samodzielną pracę przy pielęgnacji sadu, szczególnie sadu wspólnotowego.

Kurs składa się z czterech jednostek: pierwsza i druga są obowiązkowe. Natomiast uczeń może wybrać trzecią lub czwartą jednostkę nauczania. Certyfikat poziomu 3. otrzymuje uczeń, który zaliczył minimum trzy jednostki.

Jednostka 1.: Podstawy sadownictwa wspólnotowego

Uczeń poznaje historię sadów w swoim kraju, pochodzenie drzew owocowych, podstawy fizjologii roślin, identyfikowania gatunków i odmian. Otrzymuje wiedzę o tym, jak zarządzać sadem nie szkodząc środowisku; wiedzę o różnorodności biologicznej, zarówno tej na ziemi jak i pod ziemią.

Jednostka 2.: Sady wspólnotowe w praktyce

Uczeń zdobywa praktyczne umiejętności w zakresie zakładania sadu, rozmnażania drzew, pielęgnacji sadu. Uczy się również sposobów zarządzania pracą w grupie.

Jednostka 3.: Zarządzanie starym sadem

Uczeń otrzymuje wiedzę na temat zarządzania, pielęgnowania i odnawiania starych, zaniedbanych sadów. Zdobycie praktyczne umiejętności odrestaurowywania starych

sadów i pielęgnowania starych drzew. Poznaje zasady systematyki i nazewnictwa roślin oraz zasady identyfikacji odmian drzew owocowych.

Jednostka 4.: Projektowanie sadów wspólnotowych

Uczeń otrzymuje wiedzę o projektowaniu nowego sadu. Zdobywa praktycznie umiejętności w tym zakresie. Poznaje różne techniki rozmnażania, cięcia i formowania drzew (inne niż w jednostce nr. 2.).

Promocja

[Posters, photos and press cuttings](#)

[Photos of cohorts on The Orchard Project Facebook](#)

Materiały edukacyjne

Podręcznik - 250 stron, arkusz oceny, podręcznik dla nauczyciela, podręcznik dla ucznia, materiały do wykorzystania w klasie (np. zestaw do projektowania sadu, gry na temat struktury gleby itp.)

Strona Internetowej w trakcie opracowywania: 14 filmów wideo, 23 prezentacje w powerpoint, 30 materiałów w wersji PDF.

Inne pomoce

Różne miejsca w okolicach Londynu, różnorodny sprzęt w zależności zajęć, platforma szkoleniowa online.

Rezultaty

Z ankiety przeprowadzonej wśród uczestników dwóch kursów wynika, że ponad połowa z nich chce ubiegać się o pracę w branży, pracować jako wolontariusze lub zajmować się zarządzaniem sadów. Około 80% z 60 uczestników jednego z kursów uzyskało certyfikat, przy czym większość uczestników była w wieku 30-50 lat, 80% stanowiły kobiety, a około 20% to osoby rasy innej niż biała.

2 Poznać piękno sadów

Weekendowy kurs o ekologii, dziedzictwie kulturowym i tradycyjnych sadach

Miejsce: Gömörzölös, Węgry

Kontakt: Iván Gyulai, Ekologiczny Instytut Zrównoważonego Rozwoju (Ecolinst)

gyulai@ecolinst.hu

Czas: weekendy

Cel

Na terenie wsi Gömörzölös znajduje się 15 ha tradycyjnego, zaniedbanego sadu. We wsi zostali już tylko starsi mieszkańcy, młodzi ludzie wyjechali do miasta. Ecolinst chce zachować ten niezwykły ekosystem sadowniczy w stanie naturalnym, w tym celu organizowane są tu projekty ochrony sadu. Ich celem jest nie tylko uratowanie starych drzew, ale edukacja na temat znaczenia starych sadów, dawnych odmian i metod zarządzania takimi sadami.

Program

Wolontariusze (10-15 osób na weekend) przyjeżdżają w czwartek po południu. Na pierwszym spotkaniu z zespołem Ecolinst otrzymują informacje o organizacji, o projekcie, o tym, czy będą się zajmować przez 2 kolejne dni.

- Piątek - poznanie terenu i centrum edukacji, wykład na temat ekorozwoju
- Sobota i niedziela - w zależności od sezonu
 - prace wokół starych drzew
 - ocean odrostów śliw
 - koszenie kosą
 - sadzenie nowych drzew

Zawartość kursu

- Charakterystyka sadu tradycyjnego, jego historia
- Dawne odmiany, ich znaczenie ekologiczne i użytkowe
- Ochrona zwierząt i roślin w sadzie
- Charakterystyka i wymagania różnych gatunków
- Rozmnażanie i sadzenie drzew
- Rośliny wskaźnikowe w sadach
- Metody przetwarzania owoców

Materiały edukacyjne

Wiedza ekspertów i pomologów

[Ecological Institute for Sustainable Development](#)

Inne pomoco

Posiłki i zakwaterowanie dostępne w centrum edukacyjnym EISD. Narzędzia i sprzęt zapewnione przez Ecolinst

Rezultaty

- Ochroniony ekosystem starego sadu
- Wiedza i umiejętności uczestników - zrealizowano ponad 60 kursów w ciągu 10 lat

3 Warsztaty koszenia kosą

Utrzymanie murawy w tradycyjnym sadzie

Wprowadzenie

Stare i nowe tradycyjne sady cechuje duże zróżnicowanie roślinności i struktur siedliskowych. Celem warsztatów była podniesienie wiedzy o znaczeniu odpowiednio utrzymanej murawy w sadzie tradycyjnym oraz nauka koszenia kosą.

Miejsce: Kings Lynn, WB

Kontakt: Richard Brown, Emorsgate Seeds <https://wildseed.co.uk>

Czas: lipiec

Cele

- Praktyczne umiejętności koszenia kosą i ostrzenia kosi
- Wiedza na temat znaczenia i ochrony dzikiej przyrody na murawach. Ochrona bioróżnorodności poprzez zastosowanie odpowiednich metod koszenia
- Poznanie zalet koszenia kosą zamiast kosiarką żyłkową, spalinową czy elektryczną
- Zrozumienie społecznej i biologicznej wartości koszenia kosą w tradycyjnych sadach

Program

Sesja przedpołudniowa

- Poznanie się uczestników
- Elementy kosi
- Przygotowanie kosi
- Nauka koszenia

Sesja popołudniowa

- Trawy i kwiaty polne
- Koszenie na trudnych terenach
- Doradztwo i zakupy

Warsztaty odbyły się na farmie nasiennej Emorsgate na granicy Norfolk i Lincolnshire. Koszenie odbywało się w 15 letnim sadzie tradycyjnym. Kosy można było wypożyczyć lub kupić na miejscu. Opłata wynosiła 60 funtów.

Promocja

Warsztaty były promowane wśród członków i wolontariuszy Stamford Community Orchard Group, East of England Apple, Orchard Project oraz innych grup sadowniczych.

Materiały edukacyjne

Kursy koszenia kosą

W Internecie można znaleźć wiele filmów na temat koszenia kosą.

Poniższe filmy pokazują dobre techniki.

[Scything skills video](#)

[Series of scything videos](#)

[Scythe supplies and information on on scything](#)

[Quick setup guide](#)

Rezultaty

- Uczestnicy umieją kosić kosą
- Uczestnicy mogą uczyć innych
- Zachowana jest bioróżnorodność sadów tradycyjnych
- Skoszona trawa może być wykorzystana do mulczowania lub jako pasza dla zwierząt itd.
- Koszenie miejsc trudno dostępnych dla innych kosiarek
- Oszczędność na zakupie paliwa lub elektryczności

4 Europejski Dzień Sadów

Coroczne święto tradycyjnych sadów

Wprowadzenie

Europejski Dzień Sadów Tradycyjnych ogłoszony został po raz pierwszy w kwietniu 2021 r. Jest to czas kwitnienia drzew owocowych. To międzynarodowe święto sadów jest okazją do międzynarodowej rozmowy o znaczeniu takich sadów, konieczności ich ochrony i potrzebie zakładania nowych sadów tradycyjnych. Za pośrednictwem Internetu oraz mediów społecznościowych można poznać wymienić się doświadczeniami, można poznać organizacje i instytuty chroniące ekosystemy sadownicze.

Pomysłodawcą Europejskiego Dnia Sadów był ARGE Streuobst z Austrii. Partnerami akcji w 2021 r. były niemieckie organizacje: Umweltdachverband, Stichting BirdLife Europe, Nature and Biodiversity Conservation Union, Lallinger Winkel Orchard Competence Center oraz Hochstamm Deutschland.

Na stronie akcji zamieszczono zaproszenie skierowane do wszystkich organizacji w Europie zajmujących się tematem sadów tradycyjnych.

Miejsce: Niemcy i Austria

Kontakt: Hannes Buerckmann, Hochstamm Deutschland buerckmann@neulandplus.de

Czas: ostatni piątek kwietnia 2021, taki termin proponowany jest w kolejnych latach.

Cel

Zainteresowanie opinii publicznej wartościami sadów tradycyjnych.

Budowanie sieci współpracy i partnerstw między organizacjami europejskimi w celu promowania wartości tradycyjnych sadów.

- Nawiązywanie kontaktów, współpraca i wymiana doświadczeń z innymi krajami europejskimi
- Promowanie Dnia Sadów w Internecie
- Opracowanie sposobów i możliwości promocji
- Proponowanie i prezentowanie działań, które mogą być podjęte przez osoby indywidualne, rodziny, organizacje, przedsiębiorstwa, władze lokalne itp.
- Budowanie baz kontaktów, projektów i działań w celu wymiany doświadczeń między różnymi partnerami w Europie.

Program

- Poznawanie sezonu kwitnienia drzew
- Uczestniczenie w tradycyjnych imprezach sezonowych
- Poznawanie różnorodności gatunków i odmian drzew owocowych
- Obserwacja zmian w porach roku - jako wskaźnika zmian klimatycznych
- 101 przykładów tradycyjnych produktów z owoców dawnych odmian

Przykładowe akcje

- Sesje zdjęciowe kwitnących drzew owocowych
- Obserwacja terminów kwitnienia różnych gatunków drzew owocowych
- Produkcja drzew owocowych z nasion, siewek i na różnego rodzaju podkładkach
- Obserwacja owadów zapylających
- Degustacja i kupowanie produktów

Promocja

Media społecznościowe, strony Internetowe

Rezultaty

- Wiedza o dziedzictwie przyrodniczym, kulturowym i kulinarnym
- Wiedza o bioróżnorodności owadów zapylających i ptaków związanych z ekosystemami sadowniczymi oraz o lokalnych odmianach drzew owocowych
- Wiedza o tradycjach związanych z sadami (np. pieśni, święta), o tradycyjnych produktach np. soki, skórki owocowe, dżemy, cydr, ocet itp.
- Kontakt z naturą i dobre samopoczucie w ramach powrotu do zdrowia m.in. w czasach pandemii Covid. W wielu sadach organizowano pikniki i spotkania
- Umiejętności zakładania sadu, szczepienia, formowania koron drzew, organizowania zajęć dla wolontariuszy
- Wiedza wśród konsumentów na temat walorów owoców dawnych odmian, na temat zdrowej żywności i wegetariańskiej diety

5 Kurs szczepienia drzew

Starożytna umiejętność rozmnażania różnych odmian drzew owocowych

Miejsce: Eifel, Niemcy

Kontakt: Astrid Heistert-Klink astrid.heistert-klink@sonne-streuobstwiesen.de

Czas: od listopada do kwietnia

Cel

- Poznanie metod i podniesienie umiejętności szczepienia drzew
- Poznanie metod i ich przydatności dla różnych gatunków drzew owocowych

Warsztaty organizowane są co roku i ogłaszane na stronie internetowej Sonne, w biuletynie, lokalnej gazecie, na plakatach i ulotkach. Każdy warsztat przeznaczony jest dla maksymalnie 20 osób, wykłady i ćwiczenia praktyczne trwają 7-8 godzin.

Narzędzia i sprzęt

- Laptop, projektor, prezentacja, ekran i wskaźnik
- Przybory do pisania, sprzedaż broszur
- Fartuch dla każdego uczestnika, profilaktyczne plastry na palce
- Noże do szczepienia (również dla osób leworęcznych), sekator, taśma do szczepienia i wosk
- Podkładki, zrazy, etykiety, markery

Program

Teoria

- Wprowadzenie na temat konieczności i przydatności szczepienia
- Prezentacja różnych metod
- Wyjaśnienie wyboru metody odpowiedniej do danego gatunku i sytuacji
- Sposoby produkcji podkładek, informacja o tym, gdzie je kupić
- Pozyskiwanie zrazów i ich przechowywanie
- Pielęgnacja przeszczepionych drzew

Praktyka

- Bezpieczeństwo pracy
- Prezentacja sprzętu i jego użytkowania
- Ćwiczenie szczepienia na gałęziach wierzby lub lipy

Rezultaty

- Grupy 20 osobowe uczą się jak szczepić drzewa
- Poznanie różnych metod szczepienia
- Zachowanie dawnych odmian dzięki szczepieniu zrazami dawnych odmian
- Drzewko zaszczepione zrazem przyniesionym przez uczestników

6 Identyfikacja odmian

Poszukiwanie kluczowych cech i właściwości

Miejsce: Eifel, Niemcy

Kontakt: Astrid Heistert-Klink

Astrid.Heistert-Klink@sonne-streuobstwiesen.de

Czas: listopad

Cel

- Rozpoznawanie cech charakterystycznych różnych odmian jabłek i gruszek
- Poznanie lokalnych i historycznych odmian

Narzędzia i wyposażenie

- Laptop, projektor, prezentacje, ekran, wskaźnik
- Przybory do pisania, sprzedaż broszur
- Duży wybór odmian
- Noże i podkładki do cięcia

Warsztaty organizowane są co roku i ogłaszane na stronie internetowej Sonne, w biuletynie, lokalnej gazecie, na plakatach i ulotkach. Każdy warsztat przeznaczony jest dla maksymalnie 20 osób, a prezentacje i ćwiczenia praktyczne trwają 7-8 godzin.

Program

- Opisanie i nazwanie cech służących do identyfikacji odmian
- Zapoznanie się z charakterystyką i smakiem niektórych popularnych odmian.
- Nauka precyzyjnego opisywania odmian i ich rozróżniania.

Rezultaty

Grupy 30 osobowe uczą się rozpoznawania, opisywania i rozróżniania odmian. Mają możliwość określenia odmian owoców, które przynieśli na warsztaty.

7 Dzień Jabłka

Popularne, coroczne wydarzenie

Wprowadzenie

Dzień Jabłka został zapoczątkowany w 1990 r. przez organizację charytatywną Common Ground. Celem było promowanie różnorodność jabłek i wartości tradycyjnych sadów. Dziś ponad w ponad 300 miejscowościach w całej Wielkiej Brytanii obchodzony jest Dzień Jabłka. www.commonground.org.uk/apple-day

Miejsce: Stamford Arts Centre, Anglia

Kontakt: Adam Cade, Stamford Community Orchard Group

scogchair@gmail.com

Czas: pierwsza sobota października

Cel

- Edukacja na temat wartości dawnych odmian jabłoni
- Wystawa dawnych odmian jabłek
- Identyfikacja odmian z własnego sadu
- Edukacja na temat przetwórstwa różnych odmian jabłek
- Prelekcje na temat sadów tradycyjnych
- Promocja działalności stowarzyszenia SCOG i bezpłatnej wypożyczalni prasy do tłoczenia soków

Program

Wydarzenie pt. Dzień Jabłka odbywa się w budynku Centrum Sztuki. Wstęp jest wolny dla każdej zainteresowanej osoby. 20 wolontariuszy pomaga w organizacji wydarzenia. Zainteresowanie jest każdego roku bardzo duże. Można kupić produkty lokalne, dla dzieci zorganizowane są konkursy i zabawy, pomolodzy identyfikują przyniesione owoce.

- Ekspozycja ponad 300 lokalnych, tradycyjnych odmian jabłek
- Identyfikacja jabłek przez pomologów
- Stół do degustacji
- Rozmowy z partnerami projektu CORE
- Wystawcy prowadzący sprzedaż miodów, soków i cydru
- Tłoczenie soku z jabłek

Fundusze na pokrycie kosztów promocji i organizacji Dnia Jabłka pochodzą z loterii fantowej, wynajmu stoisk dla lokalnych producentów i organizacji oraz sprzedaży publikacji na temat sadów tradycyjnych, kartek okolicznościowych i plakatów.

Promocja

[Posters, photos and press cuttings](#)

[SCOG Apple Day](#)

Materiały edukacyjne

Zwiedzający mogą skorzystać z Internetowej biblioteki Stowarzyszenia gdzie zamieszczone są bezpłatne pliki do pobrania; mogą kupić broszurę pt. „The SCOG Apple and Orchard Guide” (Przewodnik po jabłoniach i sadach SCOG).

Organizacja wydarzenia

Wynajem sali, zaproszenie wystawców, wolontariuszy, pomologów, wystawa produktów, pozyskanie funduszy.

Rezultaty

- Każdego roku około 1000 zwiedzających otrzymuje wiedzę na temat sadów tradycyjnych, wartości owoców dawnych odmian i ich znaczenia dla bioróżnorodności
- Niezidentyfikowane przez pomologów jabłka są wysyłane do badań DNA, by móc ustalić ich pochodzenie
- Mapa sadów i lokalizacja zidentyfikowanych odmian zostanie dodana do Mapy sadów Wielkiej Brytanii [here](#).

8 Konkurs szkolny Tradycyjny sad

Edukacja młodzieży i lokalnych społeczności

Miejsce: Polska

kontakt: www.tradycjnyasad.pl

Czas: luty 2020 - październik 2021

Wprowadzenie

Ogólnopolski projekt edukacyjny miał charakter międzyszkolnego konkursu skierowanego do wszystkich szkół podstawowych i gimnazjów w Polsce. Jego organizatorem była Fundacja Banku Ochrony Środowiska.

Cel

- Edukacja o tradycyjnych sadach, ale także o ekologicznej pielęgnacji drzew, która nie ma negatywnego wpływu na środowisko
- Zwiększenie zasobów genetycznych drzew owocowych i wzrost bioróżnorodności w Polsce

Projekt skierowany jest do dwóch grup:

- młodzieży szkolnej, ponieważ wiedza o walorach zdrowotnych owoców z dawnych odmian drzew jest potrzebna młodemu pokoleniu, by w przyszłości mogło zapewnić sobie wartościową żywność
- lokalnych społeczności, by umiały założyć przydomowy sad tradycyjny

Program

Projekt ma charakter konkursu międzyszkolnego. Do konkursu mogły zgłaszać się zespoły szkolne (max. 10 osób) pracujące pod opieką nauczyciela lub katechety. Komunikacja z drużynami odbywała się za pośrednictwem platformy Internetowej, na której zamieszczono informacje dotyczące organizacji konkursu - opis zadań do wykonania, regulamin, harmonogram, formularze sprawozdań oraz bazę wiedzy.

Projekt podzielony był na dwa etapy główne oraz etap dodatkowy, nieobowiązkowy. Z realizacji każdego etapu wysyłany był raport do organizatorów.

Pierwszy etap polegał na powołaniu 10-osobowych zespołów. Uczestnicy otrzymali wiedzę z zakresu ogrodnictwa i pielęgnacji drzew. Zespoły były odpowiedzialne za promocję inicjatywy w środowisku szkolnym oraz znalezienie i przygotowanie terenu pod założenie mini sadu.

TRADYCYJNY SAD BOŚ FUNDACJA

OGÓLNOPOLSKI KONKURS GRANTOWY DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH I PONADPODSTAWOWYCH

Zapraszamy szkoły do zakładania mini sadów składających się z min. 5 drzewek starych odmian śliw na ogólnodostępnym terenie.

Celem projektu „Tradycyjny Sad” jest upowszechnianie wiedzy na temat starych odmian drzew owocowych i zachęcanie uczniów do aktywnego przywracanie ich w swoim sąsiedztwie.

ZAPISY TRWAJĄ DO: 16.02.2020 r.
zarejestruj zespół na stronie: www.tradycjnyasad.pl

150 szkół, które stworzą najlepsze projekty otrzymają grant na zakup drzewek i materiałów potrzebnych do pracy.
PUŁA GRANTÓW: 30 000 PLN

DLA NAJLEPSZYCH ZESPOŁÓW PRZEWIDZIANO NAGRODY RZECZOWE
PUŁA NAGRÓD 10 000 PLN

ZAPRASZAMY DO UDZIAŁU W 3. EDYCJI KONKURSU!

ZAPISY I WIĘCEJ SZCZEGÓŁÓW: WWW.TRADYCYJNYSAD.PL

Program pracy dla zespołów konkursowych:

- Poszerzanie wiedzy na temat sadownictwa i starych odmian, w szczególności śliw
- Kontakty z sadownikami, którzy stosują tradycyjne metody pielęgnacji sadów
- Wybór drzew owocowych charakterystycznych dla danego regionu
- Wybór miejsca na założenie sadu, określenie sposobu jego udostępniania i użytkowania
- Opracowanie planu sadu i przygotowanie kosztorysu
- Zaplanowanie akcji promocyjnej mini sadu i pozyskanie wolontariuszy do pomocy

Drugi etap polegał na zakładaniu sadu.

Program pracy dla zespołów konkursowych:

- Opracowanie kroniki sadu
- Organizowanie konkursów podnoszących wiedzę wśród młodzieży szkolnej
- Przygotowanie materiałów promocyjnych: plakaty, ulotki, prezentacje
- Zorganizowanie Forum Rodziców - spotkania uczniów z rodzicami, na którym uczniowie opisują i promują walory tradycyjnych sadów
- Posadzenie drzew owocowych i roślin towarzyszących oraz ewentualne ogrodzenie terenu

Materiały edukacyjne

Przewodnik po podstawach sadownictwa - „Od laika do sadownika” zamieszczony na stronie projektu. Przewodniki (jako pdf do pobrania) o dawnych odmianach jabłoni, grusz i śliw w Polsce.

Nagrody

W konkursie przewidziano nagrody pieniężne w postaci grantów w wysokości do 200 zł dla 150 zespołów, których raporty z realizacji pierwszego etapu zostaną najwyżej ocenione.

Warunkiem przyznania dotacji było określenie potrzeb materialnych wraz z kosztorysem. Dotacje zostały przekazane na konta szkół.

Dla najlepszych zespołów przewidziano drobne nagrody rzeczowe, przyznawane po zakończeniu całego projektu. Pełny budżet projektu na nagrody wynosił 40 000 zł.

9 Projekt Kosztela

Kosztela, najbardziej znana odmiana jabłka w Polsce

Charakter

Społeczny - zakładanie tradycyjnych sadów na terenach publicznych i prywatnych.

Gospodarczy - w przyszłości właściciele sadów będą sprzedawać swoje produkty (dżemy, soki, owoce suszone itp.).

Edukacyjny - uczestnicy i lokalne społeczności poznają ekosystemy tradycyjnych sadów i wartości dawnych odmian owoców.

Miejsce: obszar całej Polski

Kontakt: biuro@agrinatura.pl

Czas: Od 2015 roku

Działanie

Od 2015 roku Fundacja AgriNatura przeszkoliła i wsparła wiele różnych grup w zakładaniu nowych sadów tradycyjnych - rolników, szkoły rolnicze, ośrodki doradztwa rolniczego, ośrodki kultury i małe organizacje pozarządowe. W 200 miejscach w Polsce posadzono 22 000 drzew. Minimalna wielkość sadu to 50 drzew, maksymalna - 200. Fundacja organizuje warsztaty na temat sadów tradycyjnych i dawnych odmian drzew owocowych. Uczestnicy dowiadują się nie tylko, jak taki sad założyć, ale także jak go pielęgnować i jakie odmiany wybierać w zależności od planowanego przeznaczenia sadu i warunków środowiskowych.

Opis

Fundacja opracowała bardzo precyzyjne zasady realizacji projektu z podziałem na 10 etapów

- Spotkania i rekrutacja
- Ankiety, analizy, wizyty w terenie, wybór uczestników
- Podpisanie umowy
- Opracowanie indywidualnego planu dla każdego sadu
- Warsztaty dla uczestników
- Zakupienie drzewek
- Transport drzewek
- Sadzenie drzewek jesienią lub wiosną
- Monitoring - przez dwa lata po założeniu sadu

- Doradztwo i kontakt bieżący z właścicielami sadów

Program

Każdy warsztat podzielony jest na dwie części.

Część teoretyczna obejmuje następujące zagadnienia:

- zasadność sadzenia dawnych odmian (ochrona zasobów genowych, ochrona przyrody i środowiska)
- ekosystem na obszarach wiejskich (jak chronić i jak wzbogacać bioróżnorodność)
- polskie tradycyjne odmiany
- informacje na temat zakładania nowego sadu (wybór miejsca i odmian, przygotowanie gleby)
- pielęgnacja sadu tradycyjnego (ochrona przed dzikimi zwierzętami, chorobami, formowanie) i przetwórstwo owoców (produkcja soków, cydru, suszenie owoców)

W części praktycznej uczestnicy nauczą się:

- jak zakładać sad zgodnie z planem
- jak sadzić drzewka
- jak formować korony

Wartość projektu

Projekt ma charakter holistyczny. Uczestnicy otrzymują drzewka bezpłatnie, ale muszą włożyć dużo pracy w przygotowanie terenu, posadzenie drzewek i pielęgnację młodego sadu. Zmiany są spektakularne. Na zaniedbanych polach powstają ekosystemy, rodzi się nowa bioróżnorodność. Właściciele mają wiedzę na temat ekosystemu sadu oraz wiedzę o potrzebie ochrony i dbania o środowisko.

Jeśli są możliwości, to sad zakładany jest w miejscach publicznych (szkoły rolnicze, ośrodki doradztwa, parki miejskie) przy udziale społeczności lokalnych.

Informacje

www.agrinatura.pl

[The Kosztela Project](#)

10 Sieć współpracy małych tłoczni soków

Współpraca, spotkania i wymiana doświadczeń

Charakter

Społeczny - nieformalna sieć współpracy właścicieli małych tłoczni soków w celu wymiany doświadczeń i pomysłów.

Gospodarczy - współpraca w sieci i wymiana doświadczeń inspiruje do podejmowania nowych inicjatyw, produkcji nowych produktów, prowadzenia lepszego marketingu i pozyskiwania nowych klientów.

Miejsce: Niemcy

Kontakt: Andreas Wegener, Burkhardt Kolbmüller streuobst.dresden@grueneliga.de
b.kolbmueller@t-online.de

Czas: spotkanie raz do roku

Działanie

- zespół organizacyjny zapewnia oprawę (miejsce, nocleg, wyżywienie) i zbiera od członków propozycje do dyskusji
- Wymiana doświadczeń, pomysłów, problemów technicznych i ich rozwiązań, projektów i kontaktów
- Prezentacja produktów w ramach spotkań
- Degustacja produktów
- Dyskusje

Wprowadzenie

W 2006 r. kilku właścicieli małych tłoczni w Saksonii spotykało się na gruncie prywatnym, by wymieniać się doświadczeniami i kontaktami.

Z czasem zainteresowanie tematem było tak duże, że w 2018 roku postanowiono zorganizować ogólnokrajowe spotkanie pod patronatem Bundesfachausschuss Streuobst/ NABU. Jest to największe stowarzyszenia ochrony przyrody w Niemczech, które m.in. zajmuje się tematem starych sadów i prowadzi katalog wytwórni soków owocowych i olejów orzechowych.

W Niemczech działa ponad 500 producentów napojów z owoców. Pierwsze spotkanie było dużym sukcesem, podobnie jak i kolejne w 2019 roku.

Jednym z rezultatów była rezolucja na temat potrzeb małych toczni soków. W 2020 roku uczestnicy sieci spotkali się na "Fruchtwelt Bodensee", międzynarodowych targach sadownictwa, destylacji i metod uprawy sadów.

Wartość projektu

Każde wydarzenie związane z starymi sadami, czy produkcją tradycyjnych przetworów jest lokalnym świętem. Ludzie spotykają się, rozmawiają i uzyskują informacje na temat cięcia, pielęgnacji sadów i przetwarzania owoców.

Mobilne i małe tłocznie produkują około 50 milionów litrów soku i generują 100 milionów Euro sprzedaży rocznie.

Właściciele małych sadów chętnie korzystają z mobilnych tłoczni, cenią sok z własnych owoców, a tym samym dostrzegają wartość swoich drzew owocowych. Przekłada się to na ochronę nie tylko sadów, ale także krajobrazu obszarów wiejskich.

Informacje

[Report about the network](#)

[Private page on Facebook](#)

11 Mobilna tłocznia soków

Soki z własnych owoców

Charakter:

Społeczny - miejsce do poznania ludzi o podobnych zainteresowaniach.

Gospodarczy - Sonne eG, spółdzielnia non-profit.

Wspólnotowy - sieć współpracy przyjaciół sadów i drzew owocowych, działaczy na rzecz ochrony przyrody, pszczelarzy i innych.

Miejsce: Niemcy

Kontakt: Sonne eG info@sonne-streubstwesen.de

Czas: wrzesień - listopad

Działanie

Z przyniesionych owoców klient otrzymuje własny sok. Sok może być wyciskany z jabłek, gruszek, pigwy lub może być mieszanką tych owoców.

Tłoczony na zimno sok jest rozlewany do odpowiednich pojemników, a pasteryzowany jest rozlewany do worków typu bag-in-a-box o pojemności 3 lub 5 litrów. Bag-in-a-box może być przechowywany przez 1 do 2 lat, a po otwarciu od 8 do 12 tygodni. Mobilna tłocznia zatrzymuje się w każdym miejscu na jeden dzień. Miejsce musi być wyposażone w przyłącze prądu i wody oraz łatwo dostępne dla samochodów z przyczepami.

Opis produkcji soków

Termin tłoczenia jest ustalany z SoNNe eG. Ze względów technicznych minimalna ilość owoców od jednego właściciela nie może być mniejsza niż 50 kg.

- Owoce powinny być przynieszone do prasy w odpowiednich pojemnikach, zerwane lub zebrane z ziemi najdalej trzy dni wcześniej. Owoce muszą być dojrzałe i czyste, bez pleśni i uszkodzeń
- Klient wsypuje owoce do wanny myjącej i kontroluje ich jakość oraz usuwa niepotrzebne gałęzie, liście itp.
- Owoce są rozdrabnianie i układane w ręcznikach prasujących pomiędzy deskami prasującymi
- Sok jest wyciskany, filtrowany i przechowywany w zbiorniku
- Sok jest pasteryzowany w temperaturze 78-85 ° C i rozlewany do 3 lub 5 litrowych worków
- Do produkcji cydru i wina zimny sok może być rozlewany do pojemników, które klienci przynieśli ze sobą

Obróbka 50 kg owoców trwa około 20 minut. 500 kg zajmuje około 1 godziny. Z 50 kg owoców uzyskuje się około 30 litrów soku. Tłocznia musi być podłączona do prądu oraz ujęcia wody.

Wartość projektu

Społeczna - jest to doskonały sposób na wykorzystanie nadwyżki owoców. Nic się nie marnuje, ponieważ zużyte wytłoczyny owocowe można wykorzystać np. jako paszę dla bydła lub wrzucić na kompost. Ludzie dostrzegają wartość swoich starych drzew owocowych, dbają o nie i sadzą coraz więcej drzew owocowych.

Świeży sok tłoczony na zimno z owoców pochodzących z sadów, gdzie nie stosuje się chemicznych oprysków, jest zdrową żywnością.

Finansowa - każdy klient może sprzedać swój sok owocowy. Niektóre klasy szkolne zbierają jabłka i sprzedają soki dla zysku. Sonne eG. wykorzystuje wszelkie zysk z usługi tłoczenia na działania związane z np. ochroną sadów, prowadzeniem kursów sadowniczych lub doradzania.

Wspólnotowa - mobilna tłocznia pośrednio chroni sady i motywuje do zakładania nowych, tym samym wspiera zachowanie zasobów genowych.

Informacja

[Pressed juice form the mobile juicer](#)

[Mobile juicer leaflet](#)

[Sonne orchard organisation](#)

12 Lokalny produkt tradycyjny

Czerwone wino aromatyzowane wiśniami

Charakter

Społeczny - promocja dziedzictwa kulturowego i kulinarnego małych społeczności.

Gospodarczy - mała firma produkuje produkt, który promuje region.

Wspólnotowy - partnerska współpraca między producentem a lokalnymi gospodarstwami.

Miejsce: Orvieto, Włochy

Kontakt: Compagnia della Guisciola snc di Ivano Tozzi & C. info@svinnere.it

Czas: zbiory owoców od końca czerwca do połowy lipca, produkcja wina jesienią

Produkt

Firma pozyskuje owoce z własnych małych sadów, a także skupuje owoce od właścicieli przydomowych sadów. Firma wznowiła tradycyjną regionalną produkcję regionalnego czerwonego wina o smaku wiśni (Viciole po włosku).

Opis

Głównym produktem jest Svinnere, tradycyjne czerwone wino o smaku wiśni. Najstarszy znany przepis na Svinnere zawiera wyłącznie wiśnie, alkohol i cukier. 25 letnią butelkę wina przypadkowo odkrył pracownik firmy w spiżarni swojej babci Velii. Po otwarciu butelki okazało się, że wino ma doskonały smak. Firma postanowiła rozpocząć produkcję takiego wina według starego przepisu.

Stare przepisy kulinarne wykorzystywane są też do produkcji dżemu wiśniowego i octu. Analiza chemiczna lokalnej odmiany wiśni wykazała, że odmiana ta ma wyjątkowo wysoki procent antyoksydantów oraz zawiera sorbitol - jedyny cukier, jaki mogą spożywać diabetycy.

Wiśnie są zbierane pod koniec czerwca ręcznie i z wielką starannością. Następnie owoce są wyciskane i umieszczane w zbiornikach z alkoholem winnym i cukrem.

Po 4-5 latach wino Svinnere jest butelkowane i etykietowane.

Wartość projektu

Społeczna - wsparcie dla małych gospodarstw rolnych, którzy dzięki produkcji wina mają dodatkowy dochód z owoców.

Finansowa - firma Compagnia della Visciola zajmuje się sprzedażą specjalistycznych produktów regionalnych.

Środowiskowa - ochrona starych sadów i dawnych odmian

Informacje

[Italian Svinnere- Sour cherry based wine](#)

13 Renesans historycznej odmiany

Jabłka odmiany Cabellotta są dumą lokalnych producentów I regionu

Charakter

Społeczny - projekt obejmował promocję lokalnej odmiany jabłek Cabellotta z doliny Valbrevenna w regionie Ligurii.

Gospodarczy - szansa dodatkowych dochodów dla małych gospodarstw rolnych i lokalnych producentów.

Wspólnotowy - projekt był promowany przez gminę. Połączył wszystkich mieszkańców doliny rolników, producentów i konsumentów w sieć współpracy.

Miejsce: Valbrevenna e Alta valle Scrivia, Włochy

Kontakt: Comune di Valbrevenna, Aldo Scorzoni. turismo@comune.valbrevenna.ge.it

Czas: czas zbioru w październiku, czas sadzenia drzew w lutym

Produkt

Projekt skierowany jest do rolników, gospodarstw domowych i małych przetwórci. Jego celem jest odtworzenie lokalnej odmiany jabłka Cabellotta, która od wieków rośnie na tym terenie.

Opis

W 2013 roku pomłodzy przeprowadzili inwentaryzację lokalnych sadów w poszukiwaniu starej odmiany jabłoni Cabellotta, tradycyjnie występującej w tym regionie. W ramach projektu odbyły się spotkania z właścicielami sadów oraz warsztaty na temat cięcia drzew owocowych oraz pielęgnacji starych sadów.

Corocznie, w październiku gmina organizuje wydarzenie promujące tę odmianę oraz lokalne produkty z jej owoców.

Corocznie w lutym organizowane są warsztaty na temat sadów tradycyjnych, na których rozdawane są bezpłatnie drzewka.

Działania w ramach projektu

- Inwentaryzacja
- Warsztaty na temat odnawiania drzew poprzez odpowiednie cięcia oraz pielęgnowania starych drzew
- Wymiana doświadczeń ze starszymi sadownikami i rolnikami
- Pozyskiwanie zrazów do szczepienia
- Rozprowadzanie drzewek odmiany Cabellotta wśród lokalnej społeczności
- Cykliczne spotkania z lokalną społecznością

Wartość projektu

Społeczna - wspieranie tradycji kulturowych. Region nie należy do bogatych, dlatego ważne są projekty który dają mieszkańcom dodatkowe źródła dochodu

Finansowa - gmina finansuje wszystkie wydatki związane z promocją produktu, lokalnej odmiany i zakładaniem nowych sadów

Środowiskowa - ochrona starych sadów oraz promocja dziedzictwa kulturowego.

Zachowanie bioróżnorodność i krajobrazu.

Informacje

Comune di Valbrevenna

14 Jesienne święto owoców

Święto lokalnej społeczności

Charakter

Spółeczny - jesienne spotkanie lokalnych społeczności i ich właścicieli sadów.

Gospodarczy - sprzedaż lokalnych produktów - dżemów, soków, konfitur, suszonych owoców, ciast itp.

Edukacyjny - uczestnicy wydarzenia - wystawcy i goście poznają tradycyjne odmiany owoców oraz grzyby jadalne.

Miejsce: Aggtelek Park Krajobrazowy, Centrum turystyczne Aggtelek, region Gömör, Węgry

Kontakt: gomorke@gmail.com

Czas: wrzesień

Oferta

W ramach jesiennego święta owoców w regionie Gömör odbywa się wystawa tradycyjnych odmian owoców i grzybów jadalnych. Zwiedzający są oprowadzani po wystawie przez pomologów. Lokalni producenci oferują zwiedzającym do degustacji i zakupu tradycyjne produkty owocowe i lokalne specjały. Sprzedawane są również lokalne wyroby rękodzielnicze. Zorganizowana jest również seria wykładów na temat ogrodnictwa i sadownictwa.

Opis

Mieszkańcy regionu prezentują odmiany ze swoich sadów, przynoszą swoje odmiany owoców do identyfikacji przez pomologów. Prezentowane są również rzadkie, historyczne odmiany jabłek z banku genów w Újfeherto. Eksperti opisują właściwości poszczególnych odmian. Zwiedzający mogą dowiedzieć się o tradycyjnych sadach i tradycyjnym przetwórstwie owoców. Odbywa się pokaz tłoczenia soku jabłkowego i smażenia powideł śliwkowych oraz suszenia owoców. Zorganizowana jest również wystawa różnych odmian owoców, lokalnych grzybów, wyrobów kulinarnych i rękodzielniczych oraz występy tradycyjnej muzyki i tańca ludowego.

Wartość projektu

Jesienne święto owoców odbywa się od 2008 roku, zawsze we wrześniu; zwiedzający mogą zapoznać się z tradycyjnymi odmianami owoców i tradycyjnymi produktami.

Informacja

[Hungarian Festivals portal](#)

[Aggteleki National Park](#)

15 Trust Juice

Wolontariusze zbierają owoce i współpracują z komercyjnym producentem soków

Charakter

Społeczny - wolontariusze pomagają przy zbiorach i produkcji soku. Zyski przeznaczone są na projekty socjalne.

Gospodarczy - przedsięwzięcie nie nastawione na zysk.

Lokalny - projekt jest koordynowany i realizowany przez wolontariuszy.

Miejsce : Gloucestershire, Anglia

Kontakt: Martin Hayes martin.hayes9@yahoo.com

Czas: na bieżąco

Produkt

Sok jabłkowy produkowany jest z jabłek zebranych w regionie Gloucestershire, przy wsparciu Gloucestershire Orchard Trust. Jabłka zbierane są z wielu sadów prywatnych i gminnych. Owoce zbierane są przez zespół wolontariuszy i pomocą uczniów z Apperley Centre i Shrubberies School.

Opis

Sok tłoczony jest z jabłek zebranych w sadach Gloucestershire, w których nie stosuje się zabiegów chemicznych. Cały zysk ze sprzedaży przekazywany jest na działania związane z ochroną tradycyjnych sadów i wydarzenia promocyjne w Gloucestershire.

W 2016 roku trzech sadowników i entuzjastów tradycyjnych sadów postanowiło wykorzystać owoce z tradycyjnych sadów jabłoniowych w Gloucestershire. Celem było nie tylko zużytkowanie owoców, które zwykle się marnowały, ale również wypromowaniu ekologicznych, środowiskowych i kulturowych korzyści z sadów tradycyjnych.

Grupa wolontariuszy zbiera jabłka z sadów prywatnych i z sadów położonych na terenach publicznych (m.in. parków). Umowa miała charakter barterowy - właściciel sadu może otrzymać w ramach barteru kilka butelek soku za oddane wolontariuszom owoce.

W pierwszym roku przedsięwzięcie pod nazwą Trust Juice otrzymało 1000 funtów dotacji z funduszu loteryjnego, ale już w kolejnym roku stało się niezależny finansowo.

Do udziału w przedsięwzięciu zaproszono komercyjną tłocznnię soków, dzięki temu spełnione są wszelkie wymagania sanitarne przy produkcji soków. Etykiety na sokach informują o jego składnikach i wartości odżywczych. Nazwa „Trust Juice” jest chroniona znakiem towarowym.

Sok jest butelkowany, zamykany i etykietowany przez producenta soku, który doradza również w zakresie marketingu i sprzedaży. 80% zysku trafia do producenta soków, 20% do projektu.

Tłocznia soków jest członkiem komitetu zarządzającego projektem. Owoce kupowane są po cenie rynkowej, właściciel może otrzymać pieniądze lub sok. Sok jest sprzedawany do lokalnych sklepów, stacji benzynowych, supermarketów itp. w cenie 24 funtów za 12 butelek. Roczna sprzedaż wynosi około 1000 butelek.

Wartość dodatkowa

Projekt opiera się na wolontariuszach i darczyńcach owoców. Cały zysk przeznaczony jest na projekty związane z sadami - zakładanie nowych sadów i ochronę starych sadów oraz na promowanie zdrowej żywności.

Informacja

[Trust Juice video - Closing the circle](#)

16 Natural Orchard Pledge

Certyfikowane metody pielęgnacji sadów tradycyjnych

Charakter

Społeczny - Natural Orchard Pledge - NOP (Umowa w/s sadu tradycyjnego) pomaga w nawiązywaniu kontaktów między właścicielami starych sadów a firmami komercyjnymi np. producentami cydru czy soków, producentami innych produktów z owoców i detalicznych sprzedawców.

Gospodarczy - NOP jest rodzajem certyfikacji produktu pochodzącego z sadów tradycyjnych, w których nie stosuje się oprysków chemicznych. System jest prosty do wdrożenia i administrowania oraz przystępny cenowo. Certyfikowane owoce i przetwory są dla konsumenta nie tylko gwarancją produktu jakości, ale co równie ważne dowodem na respektowanie środowiska i bioróżnorodności.

Wspólnotowy - system certyfikacji ze złotymi, srebrnymi i brązowymi standardami jest zachętą dla właścicieli sadów i dla lokalnych społeczności do zaangażowania się w ochronę tradycyjnych sadów. Podnosi jednocześnie świadomość szerokiego kręgu konsumentów na temat znaczenia sadów tradycyjnych i produktów o dużej wartości biologicznej dla zdrowia człowieka.

Miejsce: Anglia

Kontakt: David Lindgren david@cotswoldfruit.co.uk

Czas: zbiory owoców od sierpnia do października, przetwórstwo jesienią

Oferta

Certyfikat Natural Orchard Pledge - NOP jest na etapie opracowywania i nie został jeszcze wprowadzony. Przewiduje się, że producenci, którzy będą chcieli używać certyfikatu NOP, będą wносить roczną opłatę uzależnioną od wielkości produkcji.

Właściciele małych sadów tradycyjnych będą mogli uczestniczyć w systemie certyfikacji poprzez rejestrację w The People's Trust for Endangered Species, a właściciele dużych sadów będą uiszczały opłatę nominalną.

Właściciele sadów sami będą poświadczać i gwarantować, że standardy NOP zostały spełnione.

Niezależne audyty będą przeprowadzane w wybranych sadach.

Opis

Celem Natural Orchard Pledge (NOP) jest:

- Podniesienie świadomości konsumentów na temat wartości sadów tradycyjnych, w których nie stosuje się zabiegów chemicznych
- Promocja owoców z takich sadów
- Ułatwienie producentom marketingu takich owoców i produktów

- Dostarczenie właścicielom sadów tradycyjnych prostego zestawu odpowiednich metod pielęgnacji tradycyjnych sadów
- Promocja przyrodniczej funkcji tradycyjnych sadów
- Budowanie sieci współpracy między właścicielami sadów, producentami i konsumentami

Wartość projektu

Trwają prace nad określeniem potencjalnej wartości finansowej i rentowności NOP. Wartość społeczna i środowiskowa będzie rosła wraz z zakresem, w jakim NOP zostanie przyjęty zarówno przez producentów, jak i właścicieli sadów.

17 Święto wymiany zrazów

Pozyskiwanie i wymiana zrazów

Charakter

Spółeczny - zimowe spotkanie sadowników z całego regionu.

Gospodarczy - wymiana zrazów między uczestnikami spotkania, zakup podkładek oraz stoiska z lokalnymi produktami np. sokami, cydrami, miodami itp.

Edukacyjny - nauka pobierania zrazów, metod szczepienia, doradztwo. Przy okazji wymiany zrazów zorganizowana jest wymiana nasion. Nauka nowych umiejętności i promocja lokalnych odmian drzew owocowych.

Miejsce: Buckingham Garden Centre, Midlands, Anglia

Kontakt: Chairman of The Mid-Shire Orchard Group, Claire Conway-Crapp,
MSOGChairman@yahoo.com

Czas: luty

Oferta

Uczestnicy spotkania mogą się podzielić, wymienić lub kupić zrazy rzadkich i lokalnych odmian jabłoni, grusz, śliw i wiśni. Mogą je zaszczepić na miejscu na wybranej podkładce lub zabrać do domu i zaszczepić nimi drzewa w swoim sadzie.

Opis

Uczestnicy przynoszą zrazy (jednoroczne pędy, grubości ołówka o długości 20 cm) pozyskane ze swoich ulubionych drzew owocowych. Mogą to być pozyskane z dowolnego drzewa owocowego - wszystkie gatunki i odmiany są mile widziane! Zrazy pobiera się tylko z drzew zdrowych. Każdy zraz jest oznakowany. Zrazy mogą być powiązane w pęczki, od góry i od dołu gumkami lub sznurkiem. Końce zrazów zawija się w szmatkę, papier kuchenny lub gazetę, a następnie moczy się w wodzie i delikatnie wyciska. Zapobiega to wysychaniu zrazów. Zrazy przechowuje się w chłodnym, ciemnym miejscu, np. w lodówce, w szczelnie zamkniętej plastikowej torbie.

W dniu spotkania zrazy są rozpakowywane i umieszczane w specjalnych pojemnikach z widocznymi etykietami. Zrazy można wymieniać za darmo, ale można też za niewielką kwotę je kupić.

Zwykle na takim spotkaniu prezentowane są zrazy z około 300 różnych odmian drzew owocowych. Zrazy można zabrać do domu, by zaszczepić je na podkładkach lub drzewach lub zaszczepić na miejscu za niewielką opłatą.

Do nabycia jest także wiele różnych podkładek.

Wartość projektu

Spotkanie sadowników odbywa się od 2009 roku. Na każdym spotkaniu prezentowanych jest ponad 300 odmian.

Informacje

[The Mid-Shires Orchard Group Facebook page](#)

[The Mid-Shires Orchard Group](#)

18 Sieć współpracy sadów tradycyjnych

Grupa ekspertów i organizacji zainteresowanych ochroną sadów tradycyjnych

Charakter

Społeczny - obejmująca całą Anglię sieć współpracy jest grupą parasolową ułatwiającą wymianę informacji na temat użytkowania sadów, zarządzania sadów, promocji i ochrony sadów. Wiele lokalnych grup entuzjastów tradycyjnych sadów jest członkami Orchard Network.

Gospodarczy - komercyjna produkcja sadownicza w Anglii bazuje na sadach towarowych, ale sady tradycyjne są sukces przemysłu rynkowego jest nierozzerwalnie związany z przyszłością sadów tradycyjnych.

Wspólnotowy - tradycyjne sady i owoce z nich pochodzące są ważnym elementem tożsamości mieszkańców Europy. Od wieków stanowiły źródło żywności. Wokół sadów powstawały opowieści, legendy, wierzenia, folklor i zwyczaje kulinarne. Sady łączą pokolenia i narody - na poziomie lokalnym i na poziomie międzynarodowym.

Miejsce: Anglia i Irlandia Północna i Południowa

Kontakt: Steve Oram, Secretary,
steve.oram@ptes.org

Oferta

Członkowie Orchard Network spotykają się dwa razy w roku, by dyskutować o ochronie sadów tradycyjnych, o potrzebach, problemach i możliwościach ich rozwiązania. Członkowie mogą wziąć udział w jednej z grup tematycznych.

Opis

Celem sieci jest:

- Zatrzymanie i rozpoczęcie procesu odwracania spadku różnorodności biologicznej upraw sadowniczych i dzikiej przyrody
- Promowanie znaczenia funkcji przyrodniczej, kulturowej i kulinarnej sadów tradycyjnych wśród szerokiego kręgu konsumentów
- Budowanie kontaktów między zainteresowanymi organizacjami w celu rozwijania i dzielenia się doświadczeniem, wiedzą oraz współpracy przy badaniach naukowych

- Zachęcanie do stosowania najlepszych praktyk w zarządzaniu sadami i drzewami owocowymi dawnych odmian
- Określanie możliwości lepszej ochrony sadów
- Wsparcie i doradztwo w zakresie zarządzania, konserwacji i zakładania sadów
- Stworzenie centralnego punktu informacyjno-doradczego i lobbingowego

Podgrupy

- Działanie na rzecz ochrony i zachowania sadów, drzew owocowych i ich odmian
- Doradztwo i pomoc w zakładaniu nowych sadów
- Promowanie najlepszych praktyk w zarządzaniu sadami w celu zachowania bioróżnorodności dzikiej fauny i flory
- Identyfikacja zagrożonych sadów i drzew owocowych
- Określanie możliwości prowadzenia odpowiednich badań naukowych
- Opracowanie metod kontaktowania się entuzjastów tradycyjnego sadownictwa, by mogli dzielić się wiedzą, doświadczeniem i najlepszymi praktykami

Wartość projektu

W 2007 r. tradycyjne sady zostały uznane za cenne pod względem bioróżnorodności i wpisane na listę siedlisk o podstawowym znaczeniu przez Joint Nature Conservancy Council (JNCC). Utworzono grupę sterującą, której zadaniem było opracowanie Planu Działań na rzecz ekosystemów sadów tradycyjnych.

Informacje

[The Orchard Network](#)

Sieć Współpracy Sadów Tradycyjnych jest w trakcie procesu przekształcania się w stowarzyszenie nieposiadające osobowości prawnej. Na stronie internetowej People's Trust for Endangered Species zamieszczane są informacje o działalności Orchard Network.

Orchard Network

Find out about orchard projects in the UK, community orchards, events, nurseries, orchard services in your area, or where to pick local fruit